2026ལོའི་ཟླ་4ཚེས་1 ཕྱོགས་བསྡུས་གསར་འགྱུར། པར་ངོས་འདིའི་འགན་འཁུར་རྩོམ་སྒྲིག་པ།བུ་ཆུང་། རེས་གཟའ་ལྷག་པ། 3

1959ལོའི་ཟླ་3ཚེས་28ཉིན། གངས་ལྗོངས་ས་
མཐོར་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་འཕོ་འགྱུར་བྱུང་ནས་ཞིང་བྲན་ཁྲི་ཚོ་བརྒྱ་ལོ་
ངོ་སྟོང་གི་ལྕགས་སྒྲོག་ལས་སྒྲོལ་ཏེ། བཀས་བཀོད་རྒྱུད་
འཛིན་ཞིང་བྲན་ལམ་ལུགས་མེད་པར་བཟོས་ནས་བདག་པོར་
གྱུར་ཏེ་ལེའུ་གསར་རྐྱང་ཞིག་བརྩམས་ཡོད། ལོ་བཅུ་ཕྲག་ཁ་
ཤས་རིང་དང་ལྷག་པར་དུ་ཏང་གི་ཚོགས་ཆེན་བཅོ་བརྒྱད་པ་
འཚོགས་ཚུན། ཏང་གི་འགོ་ཁྲིད་དང་རྒྱལ་ཡོངས་མི་
དམངས་ཀྱི་རོགས་སྐྱོར་འོག མི་རབས་ནས་མི་རབས་བར་
གྱི་གངས་ལྗོངས་ས་མཐོའི་བུ་ཕྲུག་ཚོས་མཐུན་སྒྲིལ་འབད་
འཐབ་དང་འབད་འབུངས་མདུན་སྐྱོད་བྱས་པས་དབུལ་
ཕོངས་རྗེས་ལུས་ནས་དར་རྒྱས་ཡར་ཐོན་དང་། བཀག་སྡོམ་
དང་བག་འཁུམ་ནས་སྒོ་དབྱེ་བསྟུན་མཁས། དམངས་འཚོ་
ཉམས་རྒུད་ནས་བདེ་སྡོད་ལས་བརྩོན་བཅས་བར་གྱི་ལོ་རྒྱུས་
རང་བཞིན་གྱི་འཕོ་འགྱུར་བྱུང་ནས། འོད་སྟོང་འཕྲོ་བའི་
གྲུབ་འབྲས་བཏོད་པ་དང་གངས་ལྗོངས་ས་མཐོར་གནམ་ས་
བླ་འོག་ཏུ་འགྱུར་བ་ལྟ་བུའི་འགྱུར་ལྡོག་བྱུང་ཡོད།
ད་ཆ། བོད་ཀྱི་དམངས་འཚོའི་བདེ་རྩ་ཟམ་མི་ཆད་
པར་ལེགས་སུ་ཕྱིན་ཡོད། 2025ལོར་ལྷ་སར་ས་ཁུལ་གྱི་
ཐོན་སྐྱེད་རིན་ཐང་བསྡོམས་འབོར་སྒོར་དུང་ཕྱུར་1090.99
ཟིན་པ་དེ་ལོ་གོང་མ་ལས་བརྒྱ་ཆ་6.7འཕར་བ་དང་། ལོ་
ཧྲིལ་པོར་གྲོང་ཁྱེར་དང་གྲོང་རྡལ་གྱི་གྲོང་མི་མི་རེའི་ཆ་སྙོམས་
བཀོལ་སྤྱོད་ཆོག་པའི་ཡོང་འབབ་སྒོར་61802ཟིན་ནས་བརྒྱ་

ཆ་6.2འཕར་བ། གྲོང་ཁྱེར་དང་གྲོང་གསེབ་ཀྱི་གྲོང་མིའི་
ཡོང་འབབ་ཀྱི་ཧེ་བག་སྔར་བས་ཆུང་དུ་ཕྱིན་པ། སྤྱི་ཚོགས་
འགན་སྲུང་མ་ལག་རིམ་བཞིན་འཐུས་སྒོ་ཚང་དུ་ཕྱིན་པ།
སློབ་གསོ་དང་། སྨན་བཅོས། སྡོད་ཁང་སོགས་དམངས་
འཚོའི་ཁྱབ་ཁོངས་སུ་མ་དངུལ་གཏོང་ཤུགས་མུ་མཐུད་དེ་ཆེ་
རུ་ཕྱིན་པ། མི་དམངས་མང་ཚོགས་ཀྱི་འཚོ་བའི་ཆུ་ཚད་
མངོན་གསལ་དོད་པོས་མཐོ་རུ་ཕྱིན་པ་སོགས། ད་ཆའི་བདེ་
སྐྱིད་ལྡན་པའི་ཁྱིམ་གཞིས་ཞིག་ཏུ་འགྱུར་ལྡོག་ཕྱིན་པ་དེ་ནི་ལོ་
67རིང་བོད་ཀྱི་དཔལ་འབྱོར་དང་སྤྱི་ཚོགས་འཕེལ་རྒྱས་ལ་
ཐོབ་པའི་གྲུབ་འབྲས་ཀྱི་བསྡུས་རིས་ཤིག་རེད།
ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་གཟི་བརྗིད་བློ་ལ་བརྟན་པོར་ངེས་ནས་དུས་
རབས་ཀྱི་ལེའུ་མུ་མཐུད་དེ་རྩོམ་པ། ང་ཚོས་བོད་ལ་དམངས་
གཙོའི་བཅོས་སྒྱུར་ཐོབ་ནས་ལོ་ངོ་67འཁོར་བ་གོ་སྐབས་སུ་
བྱས་ཏེ། གསར་བརྗེའི་གཞི་རྒྱུ་རྒྱུན་འཛིན་དང་འབད་
འབུངས་ཡར་བརྩོན་གྱི་ཐུན་མོང་ངོས་འཛིན་གཅིག་སྡུད་བྱས་
ནས་མཐུན་སྒྲིལ་དང་། འབྱོར་ཕྱུག ཤེས་དཔལ། ཞི་
མཐུན། མཛེས་སྡུག་བཅས་ལྡན་པའི་སྤྱི་ཚོགས་རིང་ལུགས་
དེང་རབས་ཅན་གྱི་བོད་ལྗོངས་གསར་པ་འཛུགས་སྐྲུན་བྱེད་
པའི་རྒྱང་སྐྱོད་ལམ་བུའི་ཐོག་དཔའ་ངར་ཆེན་པོས་མདུན་སྐྱོད་
བྱས་ཐོག་གངས་ལྗོངས་ས་མཐོས་དུས་རབས་གསར་པར་དེ་
བས་འོད་སྟོང་འཕྲོ་བའི་གྲུབ་འབྲས་མང་ཙམ་འཇོག་ཐུབ་པར་
བྱེད་དགོས། （བྱང་ཆུབ་ཆོས་སྒྲོན་གྱིས་སྒྱུར་ཞུས་བྱས）

ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་གཟི་བརྗིད་བློ་ལ་བརྟན་པོར་ངེས།དུས་རབས་ཀྱི་ལེའུ་གསར་མུ་མཐུད་ནས་རྩོམ།
བོད་ལ་དམངས་གཙོའི་བཅོས་སྒྱུར་ཐོབ་ནས་ལོ་ངོ་67འཁོར་བར་དྲན་གསོ་ཞུ།འདི་ག་ཚགས་པར་ཁང་གི་དཔྱད་གཏམ་པས།

ལྷ་སའི་མཉམ་འདྲེས་སྨྱན་སྦྱོར་ལྟེ་གནས་
སུ་གནས་ཚུལ་འབྱོར་གསལ། རྒྱལ་ཡོངས་ཀྱི་
ཚོགས་འདུ་གཉིས་ཀྱི་དགོངས་དོན་ལ་སློབ་སྦྱོང་དང་
ལག་བསྟར་གཏིང་ཟབ་བྱས་ནས། ཚོགས་ཆེན་ཐོག་
འཆར་འགོད་བྱས་པའི་དམངས་འཚོའི་འཆར་གཞི་
དེ་ས་མཐོའི་མང་ཚོགས་ཀྱི་བདེ་ཐང་ལ་སྲུང་སྐྱོང་བྱེད་
པའི་དངོས་སྒྲུབ་ཀྱི་བྱ་སྤྱོད་དུ་འགྱུར་བར་བྱ་ཆེད།
ཉེ་ཆར། རྒྱལ་ཡོངས་མི་དམངས་འཐུས་ཚོགས་ཀྱི་
འཐུས་མི་དང་། ལྷ་ས་གྲོང་ཁྱེར་མི་དམངས་སྨན་
ཁང་གི་ཏང་ཨུད་ཀྱི་ཨུ་ཡོན། ཡོན་ཀྲང་གཞོན་
པ། རིམ་པ་དང་པོའི་ཀྲུའུ་རེན་སྨན་པ་བཅས་ཡིན་
པའི་ཉི་མས་ཚོགས་འདུར་ཞུགས་པའི་གྲུབ་འབྲས་
དང་མྱོང་ཚོར་ཟབ་མོར་བརྟེན་ནས། སྨན་ཁང་
ཡོངས་ཀྱི་ལས་བྱེད་པ་དང་ལས་བཟོ་བར་རྒྱལ་ཡོངས་
ཀྱི་ཚོགས་འདུ་གཉིས་ཀྱི་དགོངས་དོན་སྒྲོག་འགྲེལ་
བྱས་ཤིང་། ཚང་མ་དང་མཉམ་དུ་བསམ་ཚུལ་ལྷུག་
པོ་གླེང་ནས། ས་མཐོའི་སྨན་བཅོས་འཕྲོད་བསྟེན་
བྱ་གཞག་གི་སྤུས་ཚད་མཐོ་བའི་འཕེལ་རྒྱས་ཀྱི་ལེའུ་
གསར་པ་མཉམ་དུ་བརྩམས་ཡོད།
སྒྲོག་འགྲེལ་ཚོགས་འདུའི་ཐོག ཉི་མས་མི་
དམངས་འཐུས་ཚོགས་ཀྱི་འཐུས་མི་དང་སྨན་པའི་
ཐོབ་ཐང་གཉིས་ལ་བརྟེན་ནས་རྒྱལ་ཡོངས་ཀྱི་ཚོགས་
འདུ་གཉིས་ཀྱི་བརྗིད་ཉམས་ལྡན་པའི་རྣམ་པ་གསོན་
ཉམས་དོད་པོས་སླར་གསོ་བྱས་ནས། ཚོགས་ཆེན་
གྱི་དགོངས་དོན་གཙོ་བོ་དང་སྤྱི་ཁྱབ་ཧྲུའུ་ཅི་ཞི་ཅིན་
ཕིང་གི་གསུང་བཤད་གལ་ཆེན་གྱི་དགོངས་དོན་ཇི་མ་
ཇི་བཞིན་བརྒྱུད་བསྒྲགས་བྱས་ཤིང་། སྲིད་གཞུང་
གི་ལས་དོན་སྙན་སྒྲོན་ནང་གི་བདེ་ཐང་ཀྲུང་གོའི་
འཛུགས་སྐྲུན་ལ་སྐུལ་འདེད་གཏོང་བ་དང་། སྨན་
བཅོས་འཕྲོད་བསྟེན་སྒྲིག་གཞིའི་སྒྱུར་བཅོས་གཏིང་
ཟབ་ཏུ་གཏོང་བ། གཞི་རིམ་གྱི་སྨན་བཅོས་འཕྲོད་
བསྟེན་ཞབས་ཞུའི་མ་ལག་འཛུགས་སྐྱོང་ལ་ཤུགས་

སྣོན་རྒྱག་པ་སོགས་བཀོད་སྒྲིག་གལ་ཆེན་ཐད་འགྲེལ་
བཤད་ཞིབ་ཚགས་བརྒྱབ་ཡོད། ཁོང་གིས་རང་ཉིད་
ལོ་ངོ་སུམ་ཅུ་ལྷག་ཙམ་རིང་ས་མཐོར་གཞི་ཚུགས་ནས་
སྨན་བཅོས་བྱས་པའི་ཉམས་མྱོང་དང་། དེ་བཞིན་
རྒྱལ་ཡོངས་ཀྱི་ཚོགས་འདུ་གཉིས་རིང་གི་མཐོང་ཐོས་
དང་གཞི་རིམ་དུ་བརྟག་ཞིབ་བྱས་པའི་གྲུབ་འབྲས་
བཅས་ཟུང་འབྲེལ་བྱས་ཤིང་། གོ་བདེ་ལ་ཤེས་སླ་
བའི་སྐད་ཆའི་ཐོག་ནས་རྒྱལ་ཡོངས་ཀྱི་ཚོགས་འདུ་
གཉིས་ཀྱི་དགོངས་དོན་དང་ལྷ་སའི་སྨན་བཅོས་
འཕྲོད་བསྟེན་བྱ་གཞག་གི་འཕེལ་རྒྱས་དང་སྨན་ཁང་
གི་རྒྱུན་གཏན་གྱི་ནད་བརྟག་སྨན་བཅོས་ལས་དོན་
དང་ཟུང་འབྲེལ་དམ་ཟབ་བྱས་ནས། སྨན་ཁང་
ཡོངས་ཀྱི་སྨན་དོན་པས་ཐོག་མཐའ་བར་གསུམ་དུ་མི་
དམངས་ལྟེ་བར་འཛིན་པ་དང་། སྨན་པའི་འགན་
འཁྲི་བློ་ལ་བརྟན་པོར་ངེས་པ། ལས་གནས་ལ་གཞི་
ཚུགས་པ། འགན་འཁྲི་འཁུར་ཕོད་པ་བཅས་བྱས་
ཏེ། རྒྱལ་ཡོངས་ཀྱི་ཚོགས་འདུ་གཉིས་ཀྱི་དགོངས་
དོན་དེ་སྨན་བཅོས་ཞབས་ཞུའི་ལྷུ་ཚིགས་ཚང་མར་
དོན་འཁྱོལ་བྱས་ཐོག བརྩེ་སེམས་ཟབ་མོས་གངས་
ལྗོངས་ས་མཐོའི་མི་རིགས་ཁག་གི་མང་ཚོགས་ཀྱི་བདེ་
ཐང་དང་བདེ་རྩ་བསྲུང་རྒྱུའི་འབོད་སྐུལ་བྱས་ཡོད།
སྒྲོག་འགྲེལ་གྱི་ནང་དོན་ཞིབ་ཅིང་ཕྲ་ལ་བརྩེ་
བ་ཟབ་པ་དང་། རིགས་པའི་གཞུང་ལུགས་ཀྱི་མཐོ་
ཚད་ལྡན་ཡོད་ལ། ལས་ཀའི་དོན་དངོས་དང་ཉེ་
བས། འཐབ་ས་མདུན་མའི་སྨན་དོན་པས་རྒྱལ་
ཁབ་ཀྱིས་གཞི་རིམ་གྱི་སྨན་བཅོས་དང་ས་མཐོའི་མང་
ཚོགས་ཀྱི་བདེ་ཐང་ལ་ཚད་མཐོའི་མཐོང་ཆེན་བྱེད་
ལུགས་ཚོར་ཐུབ་པ་བྱུང་ནས། སླད་ཕྱིན་གྱི་ལས་
དོན་ཁག་ལ་ཁ་ཕྱོགས་གསལ་སྟོན་བྱས་ཡོད།
ལྷ་ས་གྲོང་ཁྱེར་མི་དམངས་སྨན་ཁང་གསང་
རྒྱུད་ཟགས་གཤེར་རྙིང་ཚབ་གསར་བྱེད་ཁོའོ་ཡི་ཀྲུའུ་
རེན་ཡུས་ཡུང་ཁྲུན་གྱིས། ཡོན་ཀྲང་ཉི་མས་སྒྲོག་
འགྲེལ་བྱས་པ་དེས་ང་ཚོས་རྒྱལ་ཡོངས་ཀྱི་ཚོགས་འདུ་
གཉིས་ཀྱི་དགོངས་དོན་ལ་དེ་བས་གཏིང་ཟབ་པ་དང་
དེ་བས་ཐད་ཀར་གོ་བ་ལེན་ཐུབ་པ་བྱུང་། ལྷག་
པར་དུ་ས་མཐོའི་སྨན་བཅོས་ཀྱི་དོན་དངོས་དང་ཟུང་

འབྲེལ་བྱས་ནས་སྒྲོག་འགྲེལ་བྱས་པ་དེ་ང་ཚོ་ནད་ཐོག་
སྨན་དོན་པའི་སེམས་ནང་གཏིང་ཟབ་འཇགས་
བྱུང་། འཐབ་ས་མདུན་མའི་སྨན་པ་ཞིག་ཡིན་པའི་
ངོས་ནས། ང་ཚོར་རྒྱུན་དུ་ནད་པ་སྣ་ཚོགས་འཕྲད་
ཀྱི་ཡོད་པས། མང་ཚོགས་ཀྱི་ནད་ལ་ལྟ་བ་དང་སྨན་
བཅོས་བྱེད་པའི་དགོས་མཁོ་གསལ་པོར་ཤེས་ཀྱི་
ཡོད། སླད་ཕྱིན། ང་ཚོས་རྒྱལ་ཡོངས་ཀྱི་ཚོགས་
འདུ་གཉིས་ཀྱི་དགོངས་དོན་མཛུབ་ཁྲིད་དུ་བྱས་ཏེ་
སྨན་བཅོས་ལག་རྩལ་ལེགས་སུ་གཏོང་བ་དང་།
ནད་བརྟག་སྨན་བཅོས་ཀྱི་ཞབས་ཞུ་ལེགས་སུ་གཏོང་
བ། སྨན་བཅོས་སྐྱོབ་བཅོས་ལས་དོན་ཡག་པོ་སྒྲུབ་
པ་བཅས་བྱས་ནས། ནད་པ་དེ་བས་མང་བར་སྒོ་རྩ་
ནས་དེ་བས་སྤུས་ལེགས་ཀྱི་སྨན་བཅོས་ཐུབ་པར་བྱས་
ཏེ། མང་ཚོགས་ཀྱི་སྨན་བཅོས་ཁུར་པོ་ཡང་དུ་ཏན་
ཏིག་གཏོང་རྒྱུ་ཡིན་ཞེས་བཤད།
སྒྲོག་འགྲེལ་ལ་ཉན་རྗེས། སྨན་དོན་ལས་
དོན་པ་ཡོངས་ལ་ལྕག་སྐུལ་ཆེན་པོ་ཐེབས་ཡོད།
ཚང་མས་ཉེ་བའི་ལོ་ཤས་རིང་། ལྷ་ས་གྲོང་ཁྱེར་མི་
དམངས་སྨན་ཁང་གིས་བོད་སྐྱོར་སྨན་བཅོས་ཚོགས་
པའི་རྒྱབ་སྐྱོར་འོག རིག་ཚན་འཛུགས་སྐྱོང་དང་
སྨན་བཅོས་ནུས་པ་སོགས་ཀྱི་ལས་དོན་ཁག་རྒྱུན་ཆད་
མེད་པར་ཆེ་རུ་ཕྱིན་པ་དང་། ནད་གཞི་ཚབས་ཆེན་
མང་པོ་ཞིག་བོད་ནས་སྐྱོབ་བཅོས་ཐུབ་ཡོད་པ་དེ་དག་
ཚང་མ་ཏང་དང་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་སྲིད་ཇུས་བཟང་པོ་དང་
ཁ་འབྲལ་ཐབས་མེད། རྗེས་མར་རྒྱལ་ཡོངས་ཀྱི་
ཚོགས་འདུ་གཉིས་ཀྱི་དགོངས་དོན་ལ་སློབ་སྦྱོང་དང་
ལག་བསྟར་གཏིང་ཟབ་བྱས་ནས། སློབ་སྦྱོང་གི་
གྲུབ་འབྲས་དེ་ལས་སྒྲུབ་ལས་གཏོད་ཀྱི་བྱ་སྤྱོད་དངོས་
སུ་འགྱུར་བར་བྱེད་པ་དང་། དོན་འཁྱོལ་ལ་དམ་
འཛིན་བྱེད་པའི་ཁྲོད་ཡང་དག་པའི་སྲིད་དོན་ལས་
རྗེས་ལྟ་བ་འཛུཊ་པ་དང་ལག་བསྟར་བྱེད་པ། སྨན་
བཅོས་ཞབས་ཞུའི་སྤུས་ཚད་དང་ཆུ་ཚད་མཐོ་རུ་
གཏོང་བ་བཅས་བྱས་ཏེ། མི་རིགས་ཁག་གི་མང་
ཚོགས་ཀྱི་བདེ་སྐྱིད་ཁམས་བཟང་སྲུང་ཆེད་སྨན་
བཅོས་སྲུང་ཡོལ་བརྟན་པོ་ཞིག་བསྐྲུན་རྒྱུ་ཡིན་ཞེས་
བཤད། （བྱམས་པ་ཚེ་རིང་གིས་སྒྱུར་ཞུས་བྱས）

རྒྱལ་ཡོངས་མི་དམངས་འཐུས་ཚོཊ་ཀྱི་འཐུས་མི་ཉི་མས་གྲོང་ཁྱེར་མི་དམངས་སྨན་
ཁང་དུ་རྒྱལ་ཡོངས་ཀྱི་ཚོཊ་འདུ་གཉིས་ཀྱི་དགོངས་དོན་སྒྲོག་འགྲེལ་བྱས་པ།
ཚོགས་འདུ་གཉིས་ཀྱི་དགོངས་དོན།ལྷ་སར་དོན་འཁྱོལ་བྱེད།

ལྷ་སའི་མཉམ་འདྲེས་སྨྱན་སྦྱོར་ལྟེ་གནས་
སུ་གནས་ཚུལ་འབྱོར་གསལ། གྲོང་ཁྱེར་ཡོངས་ཀྱི་
གཤེར་རླངས་ལས་རིགས་ཀྱི་རྒྱ་མ་མི་འདང་བ་
དང་། རིན་གོང་མཐོ་བ། སྡེབ་སྐྱེལ་མི་སྣས་རིན་
གོང་ལྟར་རིན་མི་བསྡུ་བ་སོགས་ཀྱི་སྒྲིག་འགལ་དང་
ཟང་ཟིང་གི་གནད་དོན་སྣ་ཚོགས་ལ་ཐག་གཅོད་ཏན་
ཏིག་བྱས་ནས་མི་དམངས་མང་ཚོགས་ཀྱི་ཁྲིམས་
མཐུན་གྱི་ཁེ་དབང་ལ་འགན་ལེན་བྱ་ཆེད། ཟླ་3
ཚེས་30ཉིན། གྲོང་ཁྱེར་ཁྲོམ་ར་ལྟ་སྐུལ་དོ་དམ་
ཅུས་ཀྱིས་གྲོང་ཁྱེར་ཡོངས་ཀྱི་གཤེར་རླངས་ལས་
རིགས་ཀྱི་ཆེད་དོན་བཅོས་སྒྲིག་གི་བཀོད་སྒྲིག་ཚོགས་
འདུ་འཚོགས་པ་དང་། ཆབས་ཅིག་ཏུ་ཁྱོན་ཡོངས་
ལ་ཁྱབ་པ་དང་དྲ་སྦྲེལ་རྣམ་པའི་ཆེད་དོན་ཞིབ་
བཤེར་གྱི་བྱ་སྤྱོད་སྤེལ་ནས། གྲོང་ཁྱེར་ཡོངས་ཀྱི་
གཤེར་རླངས་ཁྲོམ་རའི་གཉེར་སྐྱོང་སྒྲིག་ལམ་སྔར་
བས་ཚད་ལྡན་དུ་བཏང་བ་དང་། ལྟ་སྐུལ་དོ་དམ་
ནན་པོ་དང་ཁྲིམས་འཛིན་ནན་པོར་བརྟེན་ནས་
དམངས་འཚོའི་འཛད་སྤྱོད་ཀྱི་འགོག་སྲུང་འཛིང་
རགས་བརྟན་དུ་བཏང་ཡོད།
གཤེར་རླངས་ནི་གྲོང་མིའི་ཐོན་སྐྱེད་དང་འཚོ་
བའི་ནུས་རྒྱུ་གལ་ཆེན་ཤིག་ཡིན་པའི་ངོས་ནས།
བདེ་འཇགས་དང་ཚད་ལྡན་ངང་གཉེར་སྐྱོང་བྱ་རྒྱུ་དེ་
ཁྱིམ་ཚང་ཁྲི་སྟོང་མང་པོའི་བདེ་འཇགས་དང་ཐད་
ཀར་འབྲེལ་བ་ཡོད། ད་ཐེངས་ཀྱི་ཆེད་དོན་བཅོས་
སྒྲིག་བྱ་སྤྱོད་ནང་། འབྱུང་རྩ་ནས་དོ་དམ་ཚོད་
འཛིན་དང་། བརྒྱུད་རིམ་ཧྲིལ་པོ་ཚད་ལྡན།
བཅོས་སྒྲིག་ནན་པོ། ཕུགས་ཕན་དོ་དམ་བཅས་ཀྱི་
རྩ་དོན་གཞིར་བཟུང་། གཤེར་རླངས་བླུག་པ་
དང་། སྡེབ་སྐྱེལ། གཉེར་སྐྱོང་། བེད་སྤྱོད་
བཅས་ཀྱི་སྦྲེལ་ཐག་ཧྲིལ་པོའི་འགག་རྩའི་ལྷུ་ཚིགས་ལ་
དམིགས་པ་དང་། གཤེར་རླངས་ཁྲོམ་རའི་གཉེར་
སྐྱོང་གི་སྒྲིག་ལམ་ཚད་ལྡན་དུ་གཏོང་རྒྱུ་ལྟེ་བར་བྱེད་
པ། སྡེབ་སྐྱེལ་བྱེད་མཁན་གྱི་ལས་གོས་གཅིག་གྱུར་
གྱོན་པ་དང་། འཛད་སྤྱོད་གསལ་སྟོན་གཱ་སྟོན་
པ། ལྟ་སྐུལ་དོ་དམ་བྱེད་ཤུགས་ཆེ་རུ་གཏོང་བ་

སོགས་ཀྱི་བྱེད་ཐབས་སྤྱད་དེ་རྒྱ་མ་མི་འདང་བ་
དང་། རིན་པ་གང་བྱུང་བསྡུ་བ་སོགས་མང་ཚོགས་
ཀྱི་ཁེ་ཕན་ལ་གནོད་པའི་བྱེད་སྤྱོད་ལ་རྡུང་རྡེག་ཚ་
ནན་བཏང་ནས་ལས་རིགས་ཀྱི་ཞབས་ཞུའི་སྤུས་ཚད་
མཐོ་རུ་ཏན་ཏིག་བཏང་སྟེ། མི་དམངས་མང་
ཚོགས་ཀྱི་ཁྲིམས་མཐུན་གྱི་ཁེ་དབང་ལ་འགན་ལེན་བྱ་
རྒྱུ་ཡིན་པ་རེད།
བཀོད་སྒྲིག་ཚོགས་འདུ་གྲོལ་རྗེས། མཉམ་
འབྲེལ་ཞིབ་བཤེར་ཚོགས་ཆུང་གིས་མངོན་བཤེར་ལྐོག་
ཞིབ་དང་སྐབས་བསྟུན་འཐེན་བཤེར་ཟུང་འབྲེལ་གྱི་
བྱེད་ཐབས་ཐོག་ནས་ཆེད་དོན་ཞིབ་བཤེར་ཕྱོགས་
ཡོངས་ནས་བྱས་པ་རེད། དེ་དང་ཆབས་ཅིག་ཏུ་ད་
དུང་གཉེར་སྐྱོང་ཚོང་དུད་དང་དེ་བཞིན་གྲོང་མི་མང་
ཚོགས་ལ་གཤེར་རླངས་ཚད་ལྡན་ངང་སྤྱོད་པ་དང་
ཉེན་ཁར་དོགས་ཟོན་བྱེད་པའི་ཤེས་བྱ་ཁྱབ་གདལ་དུ་
བཏང་ནས་གྲོང་མིས་ལུགས་མཐུན་ངང་འཛད་སྤྱོད་
དང་བདེ་འཇགས་ངང་གཤེར་རླངས་སྤྱོད་རྒྱུར་ཁྲིད་
སྟོན་བྱས་ཏེ། ཐུན་མོང་ཐོག་ཚད་ལྡན་དང་གོ་རིམ་
ལྡན་པའི་གཤེར་རླངས་ཀྱི་ཁྲོམ་རའི་ཁོར་ཡུག་ཅིག་
གཏོད་རྒྱུ་རེད།
གྲོང་ཁྱེར་ཁྲོམ་ར་ལྟ་སྐུལ་དོ་དམ་ཅུས་ཀྱི་རིམ་
པ་བཞི་པའི་བརྟག་ཞིབ་པ་མགོན་པོ་ཚེ་རིང་གིས།
ཕྱིས་འབྱུང་། གྲོང་ཁྱེར་ཁྲོམ་ར་ལྟ་སྐུལ་དོ་དམ་ཅུས་
དང་ཁོངས་གཏོགས་ཁུལ་གྱི་ཁྲོམ་ར་ལྟ་སྐུལ་དོ་དམ་
ཚན་པས་དམངས་འཚོའི་ཁྱབ་ཁོངས་ཀྱི་མངོན་གསལ་
དོད་པའི་གནད་དོན་ལ་མུ་མཐུད་ནས་དམིགས་པ་
དང་། ཁྲོམ་ར་ལྟ་སྐུལ་དོ་དམ་གྱི་འགན་འཁྲི་བརྟན་
སྲུང་བྱས་ཏེ། ཚད་གཞི་དེ་བས་མཐོ་བ་དང་བླང་བྱ་
དེ་བས་ནན་པའི་ཐོག་ནས་གཤེར་རླངས་ཁྲོམ་རའི་ལྟ་
འདོམས་ལས་དོན་ལ་སྐུལ་འདེད་བཏང་སྟེ། མི་
དམངས་མང་ཚོགས་ཀྱི་བདེ་རྩར་ཐུག་པའི་ཁེ་ཕན་ལ་
འགན་ལེན་ཏན་ཏིག་བྱས་ནས་མང་ཚོགས་ཀྱི་འཛད་
སྤྱོད་ཐད་ཀྱི་བློ་ཡིད་ཚིམ་ཚད་དང་ཐོབ་སྣང་རྒྱུན་ཆད་
མེད་པར་ཆེ་རུ་གཏོང་རྒྱུ་ཡིན་ཞེས་བཤད།
（པདྨ་རྒྱལ་གྱིས་སྒྱུར་ཞུས་བྱས）

རང་གྲོང་གིས་གཤེར་རླངས་ལས་རིགས་ཐད་ཆེད་དོན་བཅོས་སྒྲིག་གི་ལས་དོན་སྤེལ་བ།

པར་འདི་ནི་ལས་དོན་པས་གཤེར་རླངས་གཉེར་སྐྱོང་ཚོང་དུད་ལ་གཤེར་རླངས་ཚད་ལྡན་ངང་སྤྱོད་པ་དང་
ཉེན་ཁར་དོགས་ཟོན་བྱེད་པའི་ཤེས་བྱ་ཁྱབ་གདལ་དུ་གཏོང་བཞིན་པའི་རྣམ་པ་ཡིན།

（པར་ངོས་དང་པོར་མཐུད）དྲིལ་བསྒྲགས་འོས་
སྦྱོར་ལ་ཤུགས་སྣོན་རྒྱག་པ། རྩ་འཛུགས་ཀྱི་
འགན་ལེན་ལ་ཤུགས་སྣོན་རྒྱག་པ་བཅས་བྱེད་
དགོས་པ་དང་། ཚོགས་ཆེན་ལས་སྟེགས་སུ་བྱས་
ཏེ་རིག་གནས་ཡུལ་སྐོར་དང་ཐོན་ལས་གཞན་དག་

མཉམ་འདྲེས་གཏིང་ཟབ་བྱ་རྒྱུར་སྐུལ་འདེད་
གཏོང་བ་དང་། གངས་ལྗོངས་གནའ་གྲོང་།
གནས་མཆོག་ལྷ་ས་ཞེས་པའི་རིག་གནས་ཡུལ་སྐོར་
དུས་ཆེན་གྱི་སྤུས་རྟགས་སྐད་གྲགས་ཆོད་ཚད་དང་
ཤུགས་རྐྱེན་ཐེབས་ཤུགས་རྒྱུན་མཐུད་ངང་ཆེ་རུ་

བཏང་ནས། ནུས་ཤུགས་ཡོད་རྒུས་ལྷ་ས་འདི་
ཉིད་གངས་ལྗོངས་ས་མཐོའི་ཁྱད་ཆོས་ལྡན་པའི་
རྒྱལ་སྤྱིའི་ཡུལ་སྐོར་བྱ་ཡུལ་གྱི་གྲོང་ཁྱེར་ཞིག་ཏུ་
གཏོད་དགོས།
（བྱང་ཆུབ་ཆོས་སྒྲོན་གྱིས་སྒྱུར་ཞུས་བྱས）

（པར་ངོས་དང་པོར་མཐུད）ལྕགས་ཁེམ་བསྣམས་
ཏེ་ཤིང་འཛུགས་ཁུལ་དུ་ཕེབས་ནས། དེ་གར་ཡོད་
པའི་པེ་ཅིང་གྲོང་ཁྱེར་དང་རྒྱལ་ཁབ་ནགས་རྩྭ་ཅུས་
ཀྱི་འགན་འཁུར་བློ་མཐུན་དང་ལས་བྱེད་མང་
ཚོགས། ལོ་ཆུང་གདོང་ལེན་རུ་མི་བཅས་དང་ལྷན་
དུ་ཤིང་འཛུགས་ཀྱི་ལས་ཀར་བྲེལ།
ཞི་ཅིན་ཕིང་གིས་ས་རྐོ་དོང་འདྲུ་དང་ས་སྐྱོར་
ས་སྣོན། ཆུ་ལེན་ཆུ་རྒྱག་སོགས་གནང་ནས་བསྟུད་
མར་སྒྲོན་ཤིང་དང་། པེ་ཅིང་གི་ཤིང་པད་མ། ཡོ་
འབོག་ཤིང་། ཤིང་སྔོན། གཡའ་ཤིང་སོགས་ཤིང་
སོན་མང་པོ་བཏབ་གནང་ཡོད། ཁོང་གིས་ཤིང་
འཛུགས་ཞོར་ཕྲུ་གུ་ཚོའི་སློབ་སྦྱོང་འཚོ་བ་དང་ངལ་
རྩོལ་སྦྱོང་བརྡར། ཤིང་འཛུགས་བྱེད་སྒོར་ཞུགས་
པའི་གནས་ཚུལ་བཅས་བཀའ་འདྲི་གནང་ཡོད།
ཞི་ཅིན་ཕིང་གིས། གཞོན་ནུ་ལོ་ཆུང་རྣམས་ནི་ཤིང་
སོན་དང་འདྲ་བར་གསོན་ཤུགས་དང་རེ་བས་ཁེངས་
ཡོད་པས། ཆུང་དུས་ནས་ཕུགས་འདུན་ཆེན་པོ་
བཅངས་ཏེ། ཤེས་བྱར་དགའ་ཞེན་དང་། ངལ་
རྩོལ་ལ་དགའ་ཞེན། རང་བྱུང་ཁམས་ལ་དགའ་
ཞེན་བཅས་བྱེད་དགོས་པ་དང་། ཀུན་སྤྱོད་
དང་། ཤེས་རིག ལུས་རྩལ། མཛེས་རྩལ།
ངལ་རྩོལ་བཅས་ཕྱོགས་ཡོངས་ནས་འཕེལ་རྒྱས་ཡོང་
བར་བྱས་ཏེ། འབད་བརྩོན་ཆེན་པོས་རྐང་འཛིན་
མི་སྣར་འགྱུར་ཐུབ་པར་བྱེད་དགོས་ཞེས་ནན་སྟོན་
གནང་ཡོད། ཤིང་འཛུགས་ཁུལ་དུ་སྤྲོ་སེམས་
འཁོལ་ཞིང་བྲེལ་འཚུབ་ཀྱི་རྣམ་པས་ཁེངས་ཡོད།
ཞི་ཅིན་ཕིང་གིས་དེ་གར་ཡོད་པའི་ལས་བྱེད་
མང་ཚོགས་དང་བྱམས་བརྩེའི་ངང་གླེང་མོལ་གནང་
ཡོད། ཁོང་གིས། ཏང་གི་ཚོགས་ཆེན་བཅོ་
བརྒྱད་པ་འཚོགས་ཚུན། རང་རྒྱལ་གྱི་ནགས་ཚལ་
རྒྱ་ཁྱོན་དང་གསོག་ཚད་གཉིས་ཀ་རྒྱུན་མཐུད་ངང་

འཕར་བ་དང་། ཐང་རྒོད་ཅན་དང་བྱེ་ས་ཅན་གྱི་
ས་ཆའི་རྒྱ་ཁྱོན་རྒྱུན་མཐུད་ངང་ཆུང་དུ་ཕྱིན་
ནས། གོ་ལ་ཧྲིལ་པོར་ལྗང་མདོག་འཕར་ཚད་མང་
ཤོས་དང་མགྱོགས་ཤོས་ཀྱི་རྒྱལ་ཁབ་ལ་གྱུར་ཡོད་
པས། ནམ་མཁའ་སྔོ་ཞིང་ས་གཞི་གཙང་བ། ཆུ་
མོ་དྭངས་པ་བཅས་ནི་རྒྱུན་རྣམ་ཡིན། མི་རིང་བའི་
གོང་། རང་རྒྱལ་གྱིས་འབྱུང་ཁམས་ཁོར་ཡུག་
ཁྲིམས་གཞུང་ཁྱབ་བསྒྲགས་བྱས་ནས། མཛེས་
སྡུག་ལྡན་པའི་ཀྲུང་གོ་འཛུགས་སྐྲུན་བྱེད་པའི་ཁྲིམས་
སྐྱོང་གི་རྨང་གཞི་སྔར་བས་བརྟན་དུ་བཏང་ཡོད།
ཤིང་འཛུགས་ནགས་བཟོ་ནི་མཛེས་སྡུག་ལྡན་པའི་
ཀྲུང་གོ་འཛུགས་སྐྲུན་བྱེད་པའི་ལས་འགན་གལ་ཆེན་
ཞིག་ཡིན་པས། ལྷོད་གཡེང་མེད་པར་དམ་པ་དོན་
གཉེར་དང་། མིག་སྔར་ལ་གཞི་ཚུགས་ཤིང་ཕུགས་
ལ་དམིགས་པ། རྒྱུན་མཐུད་འབད་འཐབ་བཅས་
བྱས་ཏེ། རྒྱལ་ཁབ་དང་དམངས་ལ་ཕན་པའི་དོན་
ཆེན་དེ་ཏན་ཏིག་ངང་ལེགས་པར་བསྒྲུབ་དགོས་ཞེས་
གསུངས་ཡོད།
ཞི་ཅིན་ཕིང་གིས། ད་ལོ་ནི་ལོ་ལྔ་ཚན་གྱི་
འཆར་འགོད་བཅོ་ལྔ་པའི་འགོ་ཚུགས་ལོ་ཡིན་ལ།
དམངས་ཡོངས་ཀྱི་འོས་འགན་ཤིང་འཛུགས་ལས་
འགུལ་སྤེལ་ནས་ལོ་45འཁོར་བའི་ལོ་ཞིག་ཀྱང་
ཡིན། དུས་བབ་གསར་པའི་འོག་རྒྱལ་ཁོངས་ས་ཆ་
ལྗང་མདོག་ཅན་ལ་འགྱུར་རྒྱུར་སྐུལ་འདེད་གཏོང་
བར། སྤུས་ཚད་མཐོར་གཏོང་དང་ལས་དར་
དམངས་ཕན་ལ་སྔར་བས་མཐོང་ཆེན་བྱས་ཏེ།
འདེབས་འཛུགས་དང་དོ་དམ་ལ་མཉམ་དུ་དམ་
འཛིན་དང་། འབྱུང་ཁམས་དང་ཐོན་ལས་ལ་
མཉམ་དུ་སྐུལ་འདེད། མི་དང་རང་བྱུང་ཁམས་ཞི་
མཐུན་མཉམ་གནས་བཅས་ཡོང་བར་བྱེད་དགོས།
ལྗང་འགྱུར་བར་མཐོངས་གཅིག་གྱུར་འཆར་འགོད་

ཀྱིས་བེད་སྤྱོད་བྱས་ཐོག ས་ཆར་བརྟེན་ནས་ལྗང་
མདོག་གཏན་འཁེལ་དང་ཆུ་ལ་བརྟེན་ནས་ལྗང་
མདོག་གཏན་འཁེལ། ཡུལ་བབ་དང་བསྟུན་ནས་
ལྗང་མདོག་རྒྱ་སྐྱེད་གཏོང་བ་བཅས་ཀྱི་ལས་དོན་ཡག་
པོ་བསྒྲུབས་ཏེ། ཤིང་འཛུགས་རྒྱུར་འཚམ་ན་ཤིང་
འཛུགས་པ་དང་རྩྭ་འདེབས་རྒྱུར་འཚམ་ན་རྩྭ་
འདེབས་དགོས། ནུས་ཤུགས་དེ་བས་ཆེ་བ་བཏོན་
ནས་དོ་དམ་དང་བདག་སྐྱོང་ལ་ཤུགས་སྣོན་རྒྱག་པ་
དང་། ཁུལ་དབྱེ་བ་དང་རིགས་དབྱེ་ནས་ནགས་
ཚལ་རྒྱུན་མཐུད་ངང་གཉེར་སྐྱོང་བྱེད་པ། རྩྭ་ཐང་
སྲུང་སྐྱོང་དང་ཉམས་གསོར་སྐུལ་འདེད་ནུས་ལྡན་
གཏོང་བ། ཁྱོན་ཡོངས་ནས་ནགས་རྩྭའི་སྤུས་ཚད་
མཐོ་རུ་དང་ནུས་པ་ཆེ་རུ་གཏོང་བ། མེ་འགོག་འབུ་
འགོག་ཡག་པོ་བྱས་ཏེ་ལྗང་འགྱུར་གྲུབ་འབྲས་ལ་སྲུང་
སྐྱོང་ཡག་པོ་བཅས་བྱེད་དགོས། འབྱུང་ཁམས་
ཐོན་རྫས་ཀྱི་རིན་ཐང་བརྗེ་སྒྱུར་ཐབས་ལམ་ཤར་
གཏོང་བྱེད་པ་དང་། ནགས་ལས་དང་རྩྭ་ཐང་གི་
ཐོན་ལས་སྟོབས་ཆེར་གཏོང་བ། དཔལ་འབྱོར་གྱི་
རིན་ཐང་དང་འབྱུང་ཁམས་ཀྱི་ཕན་འབྲས་དུས་
གཅིག་ཏུ་ཆེ་རུ་གཏོང་དགོས། གྲོང་ཁྱེར་དང་གྲོང་
གསེབ་ལྗང་མདོག་ཅན་དུ་འགྱུར་བ་དང་མཛེས་སྡུག་
ལྡན་པར་འགྱུར་བའི་ལས་དོན་ལ་མཐུན་སྦྱོར་ངང་
སྐུལ་འདེད་དང་། མང་ཚོགས་ཉེ་འགྲམ་གྱི་སྔོ་ལྗང་
ས་ཆ་མང་དུ་བཏང་སྟེ། གྲོང་ཁྱེར་དང་གྲོང་གསེབ་
ཀྱི་གྲོང་མིར་ལྗང་མདོག་གི་ཐོབ་སྣང་དེ་བས་མང་བ་
ཡོང་བར་བྱེད་དགོས་པའི་ནན་སྟོན་གནང་ཡོད།
པེ་ཅིང་དུ་ཡོད་པའི་ཀྲུང་གུང་ཀྲུང་དབྱང་ཆབ་
སྲིད་ཅུས་ཀྱི་ཨུ་ཡོན་དང་། ཀྲུང་དབྱང་ཧྲུའུ་ཅི་ཁྲུའུ་
ཡི་ཧྲུའུ་ཅི། རྒྱལ་དོན་ཨུ་ཡོན་སོགས་ཤིང་འཛུགས་
བྱེད་སྒོར་ཞུགས་ཡོད།
（བྱམས་པ་ཚེ་རིང་གིས་སྒྱུར་ཞུས་བྱས）

ཞི་ཅིན་ཕིང་གིས་རི་ཀླུང་ཀུན་ཏུ་མཛེས་ཉམས་བསྣན་ནས་ཀྲུང་གོའི་ལུགས་ཀྱི་དེང་རབས་ཅན་གྱི་གཞི་མདོག་སྔར་བས་བཀྲག་མདངས་འཚེར་བར་བྱེད་དགོས་ཞེས་ནན་གསུངས་གནང་བ།